

her i Danmark har en stadig voksende, dygtig Industri og et Landbrug, som i stærkere og stærkere Grad bliver fabrikmæssigt drevet og kræver store Tilførsler og stor Eksport.

Naar Danmark i Forvejen er et Land, der er gunstigt stillet i Henseende til Tonnage, tror jeg, som sagt, at der er gode Betingelser for, at vi efter Krigen forholdsvis hurtigt kan faa vort store, kostbare og dygtige Erhvervsliv i Gang. Jeg vil henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa et muligt Samarbejde paa dette Omraade mellem de nordiske Lande. Jeg ser, at de nordiske Konger i Gaar i Kristiania har talt om, at Danmark skulde yde Hjælp med Hensyn til Levnedsmidler til de to andre Lande. Det er en Tanke, der før har været fremme, og som, saa vidt jeg erindrer, ogsaa har været omtalt her i Salen af den højtærede Indenrigsminister. Vi vil sikkert alle med Glæde støtte saadanne Bestræbelser, for saa vidt som vort Land kan undvære Fødemidler til dem, der trænger, men i saa Tilfælde kunde det ogsaa tænkes, at Norge, der har en saa dominerende Skibstonnage, kunde sikre os Tonnage efter Krigen, og jeg vil spørge den højtærede Minister, om han ikke ønsker at forhandle med Norge og Sverige herom. I Aaret 1914 viste det sig, at den indgaaede Tonnage her til Danmark blev besørget af Danmark med $2\frac{1}{2}$ Mill. Tons, medens Sverige og Norge ydede godt og vel 1 Mill. Tons. For den udgaaede Tonnages Vedkommende var Forholdet endnu mere i Danskernes Favn. Før Krigen fik vi altsaa en saadan Skibshjælp fra de to nordiske Lande, og det var tænkeligt, at de ogsaa efter Krigen kunde være villige til at hjælpe os med den Tonnage, vi maatte mangle.

Jeg fremhæver dette, fordi det forekommer mig, at dette Spørgsmaal om Samarbejde mellem de tre nordiske Lande paa dette Omraade berører den sidste Del af Ministerens Lovforslag, som vedrører Værfterne. Efter § 3 paahviler det enhver Ejer af dansk Skibsværft uopholdelig at tilstille Handelsministeren Oplysning om enhver Nybygning, der er eller bliver sat under Arbejde paa Værftet, eller hvorom der er eller maatte blive sluttet Kontrakt. Denne Bestemmelse forekommer mig naturlig, og den skal jeg ikke føje nogen Bemærkning til. Den sidste Bestemmelse gaar ud paa, at uden Handelsministerens Samtykke maa ingen Ejer af dansk Skibsværft paatage sig eller fore-

tage Bygning eller Istandsættelse af Skib for udenlandsk Regning. Dette Spørgsmaal forekommer mig ikke tilstrækkeligt opklaret, der indeholdes i Motiverne til Lovforslaget saare lidet til Belysning af dette Spørgsmaal, og den højtærede Ministers Forelæggelsestale var ganske kort. Jeg tror, at det er „Børsen“, som først har rejst Kravet om, at vore Skibsværfter skulde baandlægges til Fordel for den danske Rederstand, og det er meget forstaaeligt. Langt de største Kapitaler er bundne og interesserede i Skibsfarten, og at disse Kapitaler er interesserede i at drage saa stor ny Tonnagemasse til sig som muligt, er en given Ting, men om det derfor gaar an at træffe saa rigoristisk en Bestemmelse som den, der er foreslaaet i § 3 overfor Skibsværfterne, tvivler jeg foreløbig om; det er imidlertid muligt, at den højtærede Minister i Udvalget kan anføre saadanne Grunde, at man maa vedtage Lovforslaget, som det foreligger.

Der er i Arbejderklassen meget store Interesser knyttet til vort Skibsbyggeri. For nogen Tid siden var der omtrent 8,000 Arbejdere beskæftiget paa de danske Skibsværfter, deraf omtrent 4,000 hos Burmeister & Wain, som er langt det største af vore Værfter. Burmeister & Wain har modtaget meget store Bestillinger paa nye Skibe, vistnok for adskillige Hundrede Millioner Kroner, det er mig i alt Fald bekendt, at Burmeister & Wain har modtaget Bestillinger fra Sverige, Norge og Danmark paa Skibe til en Værdi af henimod 200 Mill. Kr., saa at dette Værft er fuldt optaget af Arbejde for mange Aar. Nu kan man sige sig selv, at en Virksomhed, der beskæftiger 4,000 Arbejdere, administrerer ikke fra Dag til Dag, lever ikke fra Haanden i Munden, som man siger, den maa træffe sine Dispositioner paa meget langt Sigt, og det kan derfor efter min Formening let tænkes, hvis man griber for haardt ind overfor en saadan Virksomhed, at det kan komme til at gaa ud over de mange Arbejdere. Nu er Forholdet, at de Arbejdere, som er knyttede til Burmeister & Wain, i Øjeblikket er de mest eftertragtede Arbejdere i Verden. Forgangen Dag afrejste der et betydeligt Antal af disse Folk fra København Syd paa, de havde faaet fordelagtige Tilbud fra Skibsværfter i Tyskland, og da man ikke her har de nødvendige Materialier til at holde Værfterne i Gang, foretrak de at gaa Syd paa. Der gøres, saa vidt jeg ved, af Fagforeningerne alt muligt for at holde vore